

I maj 1941 sejlede jeg ud fra Newcastle on Tyne i engelsk tjeneste som 2den styrmand på "Tennessee" og kom i konvojsejlad på Nordatlanten. Den 14. september 1942 afgik vi fra Sidney, Nova Scotia, for at slutte os til en konvoj, der kom fra Halifax. Vi mødte konvojen samme dag, og fortsatte så i den på vores rejse med kurs mod England. Lasten bestod af hvede, som på den tid var en meget kærkommen ladning at bringe i havn. Vejret var ualmindelig smukt, Havets overflade lå glat og stille som en bordplade, men barometret raslede hurtigt ned, så vi var klar over, at vi kunne vente dårligt vejr. Imidlertid glædede vi os over den dejlige konvoj på 24 skibe med den største eskorte, jeg nogen sinde har set på vor fart over Nordatlanten. Der var 7 engelske korvetter og 2 amerikanske kystbevogtningskibe, som regnes i klasse med lettere krydsere. Samme aften begyndte desværre allerede vor modgang. To skibe i konvojen kolliderede, så de måtte bugseres ind til New Foundland, og næste morgen var det blæst godt op. Vi fik underretning fra konvojlederen om, at der var mange undervandsbåde ude efter os, så vi holdt skarpt udkig. Der gik dog et par dage, inden disse fyre begyndte at genere os, men så gik det også stærkt. Stormen rejste sig efterhånden til en orkan. Vi målte vindstyrken til 10, og snart var vi ikke mere en konvoj, men en samling næsten hjælpeløse skibe, som søgte at holde sig i nærheden af hinanden. Og det passede undervandsbådene godt - hensynsløst brød de ind mellem skibene søgte de skibe der var sakket bagud og overlod besætningen til druknedøden.

Den 20. og 21. september var orkanen på sit højeste, og om aftenen d.21 fik vore styregrejer havari af den høje sø og måtte øjeblikkelig repareres. Sammen med tre matroser, der meldte sig frivilligt, fordi de var klar over situationens alvor, gik jeg agter ud for at undersøge skadens omfang. Hver af os havde en tovende om livet, da vi kunne vente at blive skyllet over bord. Lys skulle vi undgå at bruge for ikke at gøre eventuelle undervandsbåde opmærksom på os. Det viste sig, at et led i rorkæden var trukket ud, men efter nogle minutters arbejde fik vi en solid sjækkel anbragt i dets sted, så vi kunne begynde det farlige tilbagetog over agterdækket. Desværre skete det herunder, at en svær sø slog en af matroserne, færingen Ole Poulsen, så hårdt mod lønningen, at han knuste ryggraden og døde ti minutter senere. Han gav sit liv for at redde de ombordværende mennesker, skib og ladning!

Dagen efter løjede det af, så vi hen mod aften kunne formere konvoj igen, men samtidig gik undervandsbådene til angreb mod os. De havde hidtil sænket et halvt dusin af skibene, og i løbet af kort tid torpederede de tre til — derimellem konvojkommandøren, et stort tankskib. Alle "Tennessee"s officerer og mandskab var på broen eller bådendækket, og klokken ca. 22 skete så det, vi gennem mange måneders fart på Nordatlanten havde gruet for. Det var en torpedo, en fuldtræffer, som ramte os i bagbords side, lige i skottet mellem maskinrummet og 3-Lasten. 2den maskinmester, som havde vagt i maskinen, blev dræbt med det samme — "Tennessee" ligesom løftedes ud af vandet, radioantenner og andet gods fra mastetoppene raslede ned over os, og samtidig fik skibet slagside. Bagbords (rednings)båd var sprængt bort, og der var et stort, gabende hul hele vejen ned, hvor den havde stået. Slagsiden i forbindelse med den høje sø gjorde det meget vanskeligt at sætte styrbords (rednings)båd ud. 1ste styrmand ledede arbejdet, nogle mænd var ved at entre ned i båden ad tovene, der hang på wiren mellem daviderne (red.: en slags kran), andre stod klar til at følge efter. Pludselig væltede en mægtig sø ind over skibet, løftede båden op og ud fra skibssiden, folkene, som hang i tovene, blev slået hårdt mod skibssiden, og den næste sø slyngede båden ind mod dem, så flere af mændene blev knust eller kvæstet. Samtidig havde søen hugget taljeblokkene ud, og nu drev fartøjet bort fra skibet. Kaptajnen og jeg var blevet på broen for at tænde de lys, der skulle melde de øvrige skibe, at vi var torpederet. Efter at vi havde set båden drive bort fra skibet, regnede vi med, at den var blevet beskadiget ved at blive slået mod skibssiden, og blev enige om at forsøge på at komme hen agter til en af de flåder, vi havde stående der. Da vi var nået omtrent hen til en af dem, kom båden, løftet på toppen af en sø, tæt forbi styrbords låring (red: yderside af skibets agterende), og da jeg var bange for, at den skulle komme ind under hækken og blive knust, råbte jeg til kaptajnen, at jeg ville

se, om den kunne gå klar. Mens jeg stod der i rundingen, kom en meget svær sø og vaskede alt, der var på dækket, ud over skibssiden. Jeg fik fat i en af de svære jernstøtter, der bar kanonplatformen, og holdt mig krampagtigt fast til den, og da søen var skyllet over, og jeg nåede stedet, hvor flåderne skulle ligge, så jeg, at alt var skyllet over bord — også folkene, der havde stået omkring flåderne. Agterskibet lå nu under vandet, og da jeg var bange for at blive suget ned med skibet, tog jeg en rask beslutning, sprang ud over agterenden og svømmede væk i retning af båden, jeg havde fået øje på et lille stykke borte. Jeg nåede da også så tæt hen til den, at jeg kunne gribe fat om et af årebladene, men manden, som roede åren, vidste naturligvis intet om, at jeg lå der i mørket og holdt fast ved den, så han trak den væk fra mig, og jeg havde ikke kræfter nok til at holde fast i den. Lidt efter nåede jeg hen til flåderne, men de var kommet ind i sugningerne og blev hvirvlet rundt der. Jeg hørte også et par eksplosioner om bord — vistnok først kedlerne og sprængning af skottet ind til 2-Lasten — svømmede stadig videre, greb fat i noget træværk, og straks efter fik jeg øje på det røde lys, som tilkendegav torpederingen.

Så forsvandt alt for mig — til jeg vågnede op igen ved at høre en stemme sige: „Det er 2den Styrmand!“ Det træværk, jeg havde fået fat i, var nemlig en af flåderne, og folkene, der var kommet op på den, havde fået øje på mig, bjærget mig og forsøgte nu at få liv i mig. Det lykkedes hurtigt, da jeg kun havde været bevimet, og så begyndte vi at drive af sted med flåden, der skulle blive vort hjem i 91 timer! ”Tennessee” gik ned på 12,000 fod vand ca. 700 sømil sydvest for Island, og fra det øjeblik torpedoen ramte, til skibet gik ned, var der kun gået 3-4 minutter.

Sejladsen med flåden glemmer jeg aldrig. Ikke længe efter at jeg var kommet op på den, så vi et skib passere os få meter borte, men skønt vi prajede og skreg, så kraftigt vi kunne, hørte de os ikke. Næste dag var stormen løjet meget, solen kom frem en gang imellem, men der stod stadig ret svær sø. På flåden var vi otte mand: fem danskere, nemlig kokken, tre matroser og jeg, samt 2den telegrafist og to kanonérer, der var englændere. Godt trætte var vi alle, og da vi nu den første dag lå og småblundede i solen, kom der pludselige en sø vaskende hen over flåden og hev os over bord med alt hvad der ellers fandtes på den. Vi kom dog straks op igen, og fra det øjeblik surrede vi os fast til den. Det så håbløst ud for os – vi led sultens og tørstens kvaler og havde ondt ved at holde modet oppe. Den 26. om morgenen sagde jeg til mine landsmænd: „Er der nogen af jer, der tror på skæbnen?” og så svarede kokken, som hele tiden havde været en god kammerat, der gjorde alt for at holde modet oppe hos os: ”Ja, det gør jeg, og der er ingen tvivl om, at vi nok skal blive taget op - men jeg synes dog alligevel, at det snart skulle ske!” Jeg havde nu heller ikke opgivet håbet – jo, jeg ville hjem igen, der måtte ske noget. Og det gjorde der også lidt senere hen på dagen.

Jeg havde ligget og døset lidt og vågnede så pludselig med en mærkelig fornemmelse af, at nu var øjeblikket inde. Jeg var så afkræftet, at jeg ikke kunne rejse mig, men jeg bad mine lidelsesfæller hjælpe mig op på knæene — der var noget, jeg absolut måtte se efter. Og som jeg sad der og så ud over havet, fik jeg øje på en mastetop - jeg lukkede øjnene, åbnede dem igen og stirrede ud mod det, jeg havde set - jo, det var virkelig en mastetop! Den viste sig — forsvandt igen — blev synlig på ny og kom stadig nærmere. Så råbte jeg højt: „Der er et skib — derude.”

På det tidspunkt var vi alle langt mere medtaget, end vi selv regnede med. Vore hænder og fødder var opsvulmede, hofter og skuldre havde store åbne sår af at ligge og kure frem og tilbage på flåden, men trods det gik det meget hurtigt med at få nogle ”Smoke Flares” frem - det var runde dåser, ca. otte tommer lange og fire tommer i diameter, fyldt med natrium eller lignende stof, som, når en sikkerhedspind blev taget ud, flammede op og udsendte både ild og røg, der kunne ses langt bort. Samtidig bad jeg - og fik senere at vide, at de fleste af de andre havde gjort det samme - en stille, inderlig bøn om, at vi måtte blive set. Og det skete virkelig - vor bøn blev hørt! Skibet var den amerikanske Coast Guard Cutter ”Ingham”, som var blevet sendt

ud fra Reykjavik for at hjælpe med til at søge efter eventuelle overlevende fra de mange torpederede skibe. De satte en båd i vandet, den nåede hurtigt hen til os, og nænsomt blev vi bragt fra flåden over i fartøjet, der roede os tilbage til skibet.

De første ord, jeg hørte der om bord, var: „Er der nogen, der er såret?“ og jeg så en del mænd stå på dækket med bårer, klar til at tage imod os, det var skibets læger og sygeplejere, og vi blev nu overgivet til deres varetægt. Det første, de gjorde, var at spørge, hvad vi ønskede, og alle ønskede først og fremmest noget varmt! Klokken var da 17, og vi blev nu lagt til køjs, pakket godt ind i varme, uldne tæpper og fik varm tomatsuppe at drikke. Lægerne havde konstateret svære forfrysninger i hænder og fødder, og vi fik sovetabletter og et par morfinindsprøjtninger, men alligevel faldt jeg først i søvn hen mod klokken 23 - efter at min køje var blevet fyldt med frugt, chokolade og cigaretter af de venlige mennesker. Vi tilbragte 6 dage om bord i ”Ingham”, inden vi blev landsat i Reykjavik. Der måtte vi tilbringe 5-6 uger på et amerikansk hospital, før vi blev udskrevet som raske, og så var vi endda ikke helt all right, men kunne dog klare os på egen hånd.

Men hvor var det dejligt igen at kunne spadsere i Vorherres frie natur - føle os raske og i stand til at tage et tag igen. Jeg mindes med gru de frygtelige døgn på flåden i det oprørte hav, hvor vi til slut lå mere døde end levende, mens store havmåger kredsede omkring os som en flok ådselgribbe spejdende efter, om der endnu var liv i os, eller de snart kunne begynde at hugge løs på os.

Om ikke ”Ingham” var kommet den dag, havde vi næppe klaret os natten over, men var blevet søfuglenes bytte!“